

Kazachstan – monitor ekonomického vývoja **Apríl 2018**

1. Aktuálny makroekonomický vývoj / očakávané trendy

Vláda na svojom zasadnutí 03.04. schválila **aktualizovanú prognózu vývoja kazašskej ekonomiky na roky 2018-2022**, podľa ktorej **nominálny HDP v tomto roku dosiahne 57,8 bil. ₸ (144,5 mld. €)** a **rast reálneho HDP bude 3,8 %** oproti pôvodne plánovanej hodnote 3,1 %. Tvorba HDP na 1 obyvateľa by mala dosiahnuť 9 215,4 \$. Hlavnou argumentáciou vyššieho odhadu hospodárskeho rastu v r. 2018 je revízia očakávaného vývoja svetových cien ropy z pôvodných 45 na 55 \$ za barel. Tento indikátor sa však v priebehu nasledujúcich mesiacov môže zmeniť a pravdepodobne bude znovu treba pristúpiť k revízii odhady rastu HDP.

Miera inflácie by sa v tomto roku mala udržať v rozmedzí 5-7 %, zahraničný obchod by mal pokračovať v trende vysokého aktívneho salda hlavne vďaka vývozu, ktorý by mal dosiahnuť 54 mld. \$ (nárast o 12 %). Dovoz by sa v r. 2018 mal taktiež zvýšiť o 16 % na 34 mld. \$. **Deficit verejných financií v r. 2018 by mal dosiahnuť 1,5 % HDP** s daňovými príjmami (bez započítania transferov) vo výške 5,7 bil. ₸ (14,3 mld. €), garantovaným transferom z Národného fondu v dohodnutom objeme 2,6 bil. ₸ (6,5 mld. €) a výdavkami 9,6 bil. ₸ (24 mld. €). Celkový objem transferov z Národného fondu Kazachstanu sa takto postupne znižuje zo 4,4 bil. ₸ (11 mld. €) v roku 2017. V r. 2019 by mal ďalej poklesnúť na 2,3 bil. ₸ a od r. 2020 bude predstavovať každoročne 2,0 bil. ₸.

Ekonomika Kazachstanu by **podľa najnovšej prognózy Ázijskej rozvojovej banky** mala v tomto roku dosiahnuť **3,2 %-ný rast** s miernym sa zrýchlením na 3,5 % v r. 2019. Banka pritom očakáva, že priemerný rast ekonomík krajín Strednej Ázie by mal byť v tomto roku vyšší a mal by dosiahnuť 4,0 % (4,2 % v r. 2019). Miera inflácie v Kazachstane ostane naďalej stabilná – 6,8 % v r. 2018 a 6,2 % v r. 2019.

Rast HDP za január-marec 2018 pritom predstavoval 4,1 % a ťahali ho najmä vysoké svetové ceny ropy a s ním spojená snaha Kazachstanu zvyšovať jej ťažbu a export. **Objem investícií do základného kapitálu firiem za január-marec 2018 dosiahol 1 913,4 mld. ₸ (4,7 mld. €)** a **medziročne sa zvýšil o 39,5 %**. Rozhodujúca časť investícií (47,1 %) smerovala do banského a ťažobného priemyslu, čiastočne aj do realitného sektoru (13,2 %), dopravy a skladovania (10,5 %). Zdrojom investícií boli predovšetkým vlastné prostriedky firiem, ktoré pokryli 75 % všetkých finančných tokov. **Produkcia v priemysle za január-marec 2018 medziročne vzrástla o 5,3 %** (5,8 % v 1Q/2017), priemyselná výroba zaznamenala nárast o 6,2 %, najviac sa zvýšila výroba papiera (14,9 %), chemický priemysel (14,3 %), farmaceutika (10,2 %). Banský a ťažobný priemysel zaznamenal nárast o 5,1 % (ropa 6,1 %, zemný plyn 6,2 %, železná ruda 3,7 %). Priemerná mesačná mzda v marci 2018 dosiahla 157 930 ₸ (395 €).

Celkové aktíva bankového sektora Kazachstanu k 01.04.2018 predstavovali 23,8 bil. ₸ (59,5 mld. €), vlastný kapitál bánk bol 3,1 bil. ₸ (7,8 mld. €) a oproti začiatku r. 2018 sa zvýšil o 1,8 %. Objem toxických úverov ostáva stále pomerne vysoký a dosahuje 10 % portfólia bankových inštitúcií.

Zavedenie ekonomických sankcií USA voči Ruskej federácii od 06.04. malo určitý dopad aj na kazašskú ekonomiku vďaka jej previazanosti s ruskou, nakoľko obidve krajiny sú členmi Eurázijskej ekonomickej únie a Rusko je hlavným obchodným partnerom Kazachstanu v dovoze a štvrtým vo vývoze. Prvotnou reakciou na sankcie bol pokles výmenného kurzu národnej meny tenge (₸) voči \$ o 2,7 % a oproti € o 4,1 %. Prepad zaznamenali aj akcie niektorých ruských firiem kótovaných na kazašskej burze (banky Sberbank a VTB, letecká spoločnosť Aeroflot) a tiež akcie viacerých kazašských subjektov (Banka Astana, Národná banka), ktoré sa však postupne vracajú do pôvodných hodnôt. Celkovo bola prvá reakcia kazašského finančného trhu na uvalenie sankcií hodnotená ako mierna a krátkodobá.

Minister národnej ekonómie T. Sulejmenov informoval 17.04., že **vláda v spolupráci s Národnou bankou KZ pripravila plán opatrení, ktoré budú prijaté v prípade prudkých zmien výmenného kurzu ₸ voči \$**. Posudzovaný bol prípadný makroekonomický aj odvetvový dopad pri rozpracovaní troch scenárov – **zvýšení výmenného kurzu na 70, 80 a 90 ₸/1 \$** a tomu zodpovedajúcemu poklesu výmenného kurzu ₸ voči €/\$. Z makroekonomického hľadiska bol posudzovaný možný dopad posilňovania \$ voči ₸ na rast HDP, mieru inflácie, mieru nezamestnanosti a rozpočtové ukazovatele. Rovnako bol zadefinovaný dopad na činnosť a rozvoj podnikateľských subjektov, ktoré realizujú dovozno-vývozné operácie s Ruskou federáciou. Plán spoločných opatrení centrálnej banky a vlády obsahuje súbor krokov v regulačnej, fiškálnej, finančnej a ďalších oblastiach. Jednotlivé opatrenia budú implementované v závislosti od toho, do akej miery sa vyhrtí situácia na finančných trhoch. **Minister Sulejmenov pritom uviedol, že jeho vláda neočakáva prudké zmeny vo výmennom kurze ₸ voči \$, ani celkovo na finančných trhoch alebo v ekonomickej oblasti.** Pripravuje sa síce na možné scenáre 70-80-90, ale súčasná realita naznačuje, že ₸ sa zastavil na hodnote 61-62 za 1 \$. Napomáhajú tomu vysoké svetové ceny ropy, ktoré sa držia okolo 71 \$ za barel.

Nižšie inflačné očakávanie v strednodobom horizonte priaznivo vplyvajú na **uvoľňovanie finančno-úverovej politiky**, čo sa prejavilo tým, že národná banka v tomto roku už 3-krát pristúpila k zníženiu základnej úrokovej sadzby z 10,25 % na súčasných 9,25 %. Sadzby na finančných trhoch sa spravidla upravujú ihneď po zmenách základnej sadzby hlavného finančného regulátora. **Ostatnú úpravu základnej úrokovej sadzby na 9,25 % p.a. uskutočnila národná banka pred niekoľkými dňami (16.04.)**, čím dokumentovala, že na súčasné oslabenie výmenného kurzu ₸ neplánuje reagovať sprísnením finančno-úverových podmienok.

2. Podnikateľské prostredie / podpora podnikania/ aktivity firiem

Nové investičné projekty

Národná agentúra pre podporu investícií Kazakh Invest informovala 06.04., že v tomto roku plánuje rozpracovať **76 investičných projektov v hodnote 7,1 mld. \$, ktorých prínosom bude vytvorenie viac ako 13,5 tis. nových pracovných miest**. V priebehu 1Q/2018 bolo už implementovaných 6 projektov v hodnote 539 mil. \$, začatých bolo 12 a plánuje sa spustenie

ďalších 58 investičných projektov. Pod kontrolou agentúry Kazakh Invest sa v súčasnosti nachádza 180 projektov v rôznych štádiách prípravy alebo realizácie.

Podpora sektora mikrofinancovania

Vedenie kazašskej banky pre mikrofinancovanie KMF informovalo 12.04., že s vedením Medzinárodnej finančnej korporácie (IFC) podpísalo dohodu o poskytnutí 3-ročného syndikovaného úveru vo výške 82 mil. \$. Ide o **historicky najvyšší úver, ktorý bol kedy poskytnutý kazašskej organizácii pre mikrofinancovanie**. Úvery budú určené predovšetkým mikro- a malým firmám v sektore poľnohospodárstva, časť bude vydelená aj na podporu podnikania žien.

Opatrenia v oblasti devízovej regulácie

Mažilis, dolná komora Parlamentu Kazachstanu, na svojom zasadnutí 11.04. schválil v prvom čítaní **návrh zákona o devízovej regulácii, ktorý sprísňuje kontrolu nad devízovými operáciami podnikateľských subjektov a jeho cieľom je obmedziť nekontrolovaný vývoz kapitálu z krajiny**. Ide hlavne o prevody finančných prostriedkov na zahraničné účty obchodných partnerov alebo poskytovanie exportných úverov s dobou splatnosti nad 720 dní. Tieto operácie bude možné realizovať iba po predchádzajúcom súhlase finančného regulátora. **Nová legislatíva taktiež mení status pobočiek zahraničných organizácií v Kazachstane, ktoré sa stanú rezidentmi**. Podľa súčasných zákonov vystupujú ako nerezidenti, čo im umožňuje uskutočňovať devízové operácie v rámci Kazachstanu v styku s rezidentmi. Kazašské firmy to nemajú dovolené. Návrh obsahuje opatrenie, na základe ktorého budú pobočky zahraničných firiem účtovať kazašským partnerom úhrady za tovary a služby v národnej mene tenge (KZT). Zmeny sa nebudú týkať subjektov, ktorých činnosť je regulovaná dohodami uzatvorenými v mene kazašskej vlády.

Reštrukturalizácia investičného fondu Samruk-Kazyna

Vedenie fondu národného blahobytu Samruk-Kazyna (<https://sk.kz/en/>) na svojom zasadnutí 19.04. schválilo **novú stratégiu rozvoja fondu na roky 2018-2028** a ďalšie dokumenty, ktorých cieľom je reštrukturalizovať portfólio jeho aktív. Nová stratégia by mala od základov zmeniť a zefektívniť systém riadenia fondu zo súčasnej 5-6-úrovňovej roviny na 3-stupňovú. Zároveň by sa jeho aktíva mali znížiť zo súčasných 332 firiem na 179 v súlade s komplexným plánom privatizácie, do ktorého je zaradených 51 subjektov. Fond okrem toho plánuje predať svoj podiel v 102 firmách, ktoré nie sú kľúčovými pre jeho ďalšiu činnosť a získané prostriedky reinvestovať do perspektívnejších projektov. **Celkové aktíva fondu predstavujú 26,8 mld. \$, z čoho hlavný podiel (62,4 %) tvoria akcie firiem ropného a plynárenského**, v menšej miere sem patria tiež dopravné a logistické firmy (10,9 %), energetické (8,5 %), priemyselné (6,5 %), banké a kovospracujúce spoločnosti (5,9 %).

Postup privatizácie

Minister financií Kazachstanu B. Sultanov na zasadnutí vlády 10.04. informoval o aktuálnom stave privatizačného procesu v krajine. Ako uviedol, **národný program privatizácie na roky 2016-2020, ktorý zahŕňa 877 subjektov, je splnený na 76 %**. Predaných bolo 397 organizácií v hodnote 199 mld. ₸ (619 mil. \$) a 274 firiem je určených na reorganizáciu alebo likvidáciu. **V pláne predaja na rok 2018 je zahrnutých 265 subjektov**; v prvom štvrtroku 2018 bolo ponúknutých 45 firiem, z čoho 20 subjektov bolo predaných za 19 mld. ₸ (59 mil. \$). 10 firiem bolo daných do likvidácie. **Súčasťou zoznamu firiem určených na privatizáciu je aj 71 prioritných subjektov, hlavne národných holdingov**. Doposiaľ z nich bolo predaných 13 v hodnote 95 mld. € (295 mil. \$). V r. 2018 by malo byť privatizovaných 40 prioritných subjektov (v priebehu 1 Q/2018 nebol privatizovaný žiadny z nich). **Proces**

privatizácie podľa vyjadrenia ministra financií Sultanova prebieha hladko a jeho ciele sú jasne definované. Ministerstvo národnej ekonómie navrhuje posilniť poprivatizačnú kontrolu všetkých predaných subjektov s dôrazom na udržanie pôvodného výrobného zamerania podniku, splatenie prípadných dlhov, zachovanie pracovných miest a vytváranie nových zamestnaneckých pozícií. V súčasnosti sa totiž kontrolujú iba privatizované aktíva štátnych firiem, tzv. kvázi verejný sektor sa po privatizácii nesleduje. Vláda by rada minimalizovala straty z privatizácie, nakoľko podľa jej analýz sú podniky často predávané až v 2. alebo 3. kole po predchádzajúcom dvojnásobnom znižovaní ceny o 50 %. Stáva sa tiež, že v prvom kole sa prihlási iba jeden záujemca, čo súčasné predpisy neumožňujú. Rezort financií preto navrhuje, aby bol predaj uznaný aj v prípade, že sa prihlási iba jeden záujemca. Podmienkou bude, aby ponúkol minimálne štartovnú cenu za privatizovaný subjekt.

Projekt oficiálnej rozvojovej pomoci v Afganistane

Dňa 13.04. sa uskutočnila slávnostná ceremónia ukončenia projektu oficiálnej rozvojovej pomoci Kazachstanu afganskej vláde, ktorého cieľom bolo **posilňovanie ekonomickej nezávislosti žien**. Súčasťou projektu boli vzdelávacie pobyty afganských žien v Kazachstane, zamerané na oblasť verejnej správy a zdravotnej starostlivosti (ochrana zdravia matiek a detí). Projekt bol financovaný UNDP a JICA (Japonská agentúra pre medzinárodnú spoluprácu), Kazachstan zabezpečil vzdelávanie vo svojich inštitúciách (Univerzita Nazarbajeva).

Rozvoj prieskumu kozmu

Kazachstan plánuje na jeseň 2018 vypustiť do kozmu svoj prvý vedecký satelit, vyniesť na orbit by ho mala raketa Falcon 9. Dňa 13.04. o tom informovalo vedenie kazašského inštitútu pre kozmické techniky a technológie (http://www.spaceres.kz/en/category/dtoo_iktt). Satelit bude vypustený do kozmu spoločne s rovnakým zariadením, ktoré vyrobila francúzsko-kazašská spoločnosť Galam v rámci budovania kazašského vedeckého a technologického kozmického systému, tvoreného v konečnej fáze sieťou 24 satelitov.

Program ozdravenia bánk bude ukončený

Prezident N. Nazarbajev na spoločnom zasadnutí s vedením centrálnej banky 18.04. oznámil, že program Národnej banky KZ zameraný na ozdravenie finančného sektora bude v tomto roku ukončený. Ako uviedol, **spoločnosť už poskytla bankovej sfére bezprecedentnú pomoc vo výške viac ako 3 bil. ₸ (7,5 mld. €)**, pričom súčasne došlo k rastu úverov poskytovaných bankami (12,7 bil. ₸, 31,6 mld. €) a podiel toxických úverov dosiahol 10 %. Pomoc stratovým bankám bude preto ukončená.

Problémy bankového sektora

Vedenie Národnej banky KZ informovalo 26.04., že akcionári 3 problémových bánk (Eximbanka, Banka Astana, Qazaq Bank) majú záujem (napriek problémom na hranici defaultu) o zachovanie svojich bankových inštitúcií a budú pracovať na opatreniach, ktoré umožnia zachovať likviditu týchto bánk. **Národná banka pozastavila 30.04. licenciu problémovej Qazaq Bank** na prijímanie vkladov a otváranie nových účtov fyzických osôb. Obmedzenie bude zatiaľ v platnosti po dobu 3 mesiacov a centrálna banka ho odôvodnila tým, že Qazaq Bank, ktorej aktíva dosahujú 1 mld. \$, dlhodobo neplní svoje záväzky vyplývajúce z dohôd o platbách a finančných transferoch. Ratingová agentúra Standard and Poor's pred niekoľkými dňami znížila úverový rating tejto banky z CCC+ na CCC-. Podobne známku CCC označila agentúra Fitch Bank Astana (zníženie z B).

Na nové sociálne iniciatívy budú vydelené miliardy ₸

Prezident N. Nazarbajev oznámil 28.04., že realizácia ním predstavených 5 sociálnych iniciatív nebude lacná a krajinu vyjde na **2,6 bil. ₸ (6,5 mld. €)**. Ako uviedol, **najdôležitejšou z nich bude prvá sociálna iniciatíva, ktorá je zameraná na riešenie problému dostupnosti hypotéky pre každého zamestnaného občana Kazachstanu**. Podstatou programu „7-20-25“ je udržanie maximálnej hranice úrokovej sadzby do 7 % (v súčasnosti 14-16 %), pričom výška počiatočného vkladu nesmie prekročiť 20 % (v súčasnosti 30-50 %) a úver bude poskytovaný na 25 rokov (v súčasnosti 10-15 rokov). Uvedené opatrenia umožnia znížiť celkovú výšku mesačných poplatkov za poskytnutie úveru na úroveň prijateľnú pre každého zamestnanca.

Výroba obuvi upadá

Kazašské obuvnícke firmy vyrobili v priebehu 1. štvrtroka 2018 celkovo **145,3 tis. párov obuvi**, čo v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka predstavuje **pokles o 16,8 %**. Tretinu produkcie zabezpečili firmy so sídlom v Almaty (napr. АО «Жетысу», Алматинский завод резиновой обуви «Арго», ТОО «Дархан-МНМ»). **Celkový podiel domácich firiem na trhu s obuvou v 1Q/2018 predstavoval 2,6 %** (2,8 % v 1Q/2017) a napriek klesajúcej tendencii ho možno považovať za dobrý signál pre slovenských vývozcov obuvi do Kazachstanu, ktorí v r. 2017 exportovali tovary v hodnote 40,7 tis. € a otvára sa im priestor na návrat k hodnotám vývozu nad 100 tis. € (napr. z r. 2015). Medziročný rast cien obuvi koncom marca 2018 predstavoval podľa jednotlivých kategórií 10-11 % pri celkovom raste spotrebiteľských cien o 6,6 %.

Nový závod na montáž nákladných vozidiel a autobusov MAN

Združenie automobilového priemyslu Kazachstanu AKAB informovalo 19.04. o podpise **memoranda o spoločnej výrobe nákladných vozidiel a autobusov MAN** vo výrobnom závode spoločnosti «СарыаркаАвтоПром» v mesta Kostanaj. Memorandum uzatvorila kazašská firma ALLUR GROUP «Группа Компаний Аллюр» (<http://www.allurgroup.kz/>) s uzbeckým výrobcom АК «УзАвтоСаноат» (<http://uzavtosanoat.uz/ru>). Celková plánovaná ročná kapacita výrobného závodu predstavuje 3 000 vozidiel, v prvej fáze bude v priebehu r. 2018 zmontovaných skôr symbolických 50 jednotiek. Nákladné vozidlá a autobusy budú určené hlavne pre domáci trh prostredníctvom distribútora «Eurasia MAN Truck & Bus Kazakhstan».

3. Energetika / nerastné suroviny / obnoviteľné zdroje energie

Nové projekty v oblasti OZE

Podľa informácie Ministerstva energetiky Kazachstanu zo 06.04. by **v tomto roku malo byť spustených 65 nových projektov obnoviteľných zdrojov energie s celkovou kapacitou 459 MW**, vrátane 121 MW veterných fariem, 202 MW vodných elektrární a 135 MW fotovoltaiických zariadení. V r. 2017 bolo do prevádzky uvedených 55 projektov s celkovou inštalovanou kapacitou 336 MW. **Kazachstan plánuje do r. 2020 dosiahnuť, aby celková inštalovaná kapacita zariadení využívajúcich obnoviteľné zdroje energie bola 2 000 MW**. Podiel OZE (slnko, vzduch, biomasa) na celkovej tvorbe elektrickej energie v Kazachstane v súčasnosti predstavuje 1,1 %. Vodné elektrárne generujú 10 % energie a zvyšok pripadá na tepelné elektrárne spaľujúce uhlie. **Podiel OZE by sa mal do r. 2020 zvýšiť na 3 % a na 50 % v r. 2050.**

Projekty OZE v okolí hlavného mesta Astana

Vedenie Akmolinskej oblasti informovalo 27.04. o **výstavbe novej veternej elektrárne 40 km od Astany** v Bulaksajskom obvode Aršalynského okresu. **Celková kapacita veterného parku s plochou 119 ha bude predstavovať 100 MW** a do prevádzky bude uvedený postupne v rokoch 2019 (50 MW) a 2020 (50 MW). Ekologický prínos by mal predstavovať ročnú úsporu 230 tis. ton skleníkových plynov, čo zodpovedá ročným emisiám z prevádzky 113 tis. motorových vozidiel. Elektrárňou bude zásobovať čistou energiou viac ako 10 tisíc rodín Akmolinskej oblasti. Za pozitívny moment výstavby veterného parku miestna samospráva označuje skutočnosť, že nebude ohradený a umožní voľný pohyb osôb a dobytku. Okrem uvedeného projektu sa v dedine Kabanbaj Batyra v Celinogradskom okrese realizuje **projekt výstavby slnečnej elektrárne s kapacitou 120 MW**, ukončená bola etapa projektovej prípravy a pristúpilo sa k prípravným prácam na teritóriu s plochou 300 ha.

Rast ťažby ropy

Ťažba ropy a ropného kondenzátu za **január-marec 2018 dosiahla 22,4 mil. ton a medziročne sa zvýšila o 6,1 %**. Kazachstan v uvedenom období exportoval 18 mil. ton ropy. Pre domáci petrochemický priemysel (3 rafinérie) bolo určených 3,9 mil. ton suroviny (nárast o 9,4 %).

Výstavba novej rafinérie

Ministerstvo energetiky Kazachstanu informovalo 25.04., že už **našlo súkromného investora, ktorý je pripravený vložiť finančné prostriedky a podieľať sa na výstavbe štvrtej rafinérie v KZ**, ktorá predstavuje základný predpoklad postupného znižovania závislosti od dovozu pohonných hmôt, hlavne z Ruskej federácie. Vedenie národnej energetickej spoločnosti KazMunajGaz už pristúpilo k návrhu vypracovania štúdie realizovateľnosti projektu novej rafinérie, ktorej lokalita a parametre budú definované v 2. polovici r. 2018. Roky odkladaná výstavba 4. rafinérie v krajine tak po nedávnej kritike zo strany prezidenta N. Nazarbajeva tak dostáva reálnejšie kontúry.

4. Doprava / tranzitné koridory / Hodvábna cesta / projekt OBOR

Mierny rast objemu nákladnej prepravy

Za január-marec 2018 bolo v Kazachstane prepravených **847,789 mil. ton tovaru**, čo v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka predstavuje **nárast o 4,3 %**. Osobná preprava zaznamenala tiež mierny rast o 4,5 % (5,417 mld. osôb).

Letecká preprava v rastúcom trende

Podľa informácie Úradu pre civilnú prepravu Kazachstanu bolo v prvom štvrťroku 2018 zabezpečených **61,5 tisíc letov**, čo v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka predstavuje **nárast o 10,5 %**. Domáce aerolinie uskutočnili 22,5 tisíc letov a medzinárodní prepravcovia 29 tisíc. K rastu počtu letov najviac prispeli pravidelné linky medzinárodných prepravcov, ktorých počet sa zvýšil o 7,2 % na 28 tisíc letov.

Rast objemu automobilovej nákladnej prepravy s Českou republikou

26.-27.04. sa v Astane uskutočnilo zasadnutie kazaško-českej komisie pre otázky medzinárodnej cestnej prepravy, na ktorom bolo dohodnuté **zvýšiť v r. 2018 počet univerzálnych prepravných povolení o 600 na 1 400 kusov a povolení do/z tretích krajín o 200 na 400 kusov**. Dôvodom je súčasný rast objemu nákladnej cestnej prepravy medzi Českou republikou a Kazachstanom, ktorý v r. 2017 dosiahol 17,9 tis. ton a zvýšil sa o 17 %.

Hlavnú časť prepravovaných nákladov predstavovali stroje a zariadenia, elektronika a spotrebné tovary. Kvóta na r. 2019 bude rovnaké – 1 400 univerzálnych povolení a 400 do/z tretích krajín.

5. Eurázijská ekonomická únia (EEÚ)

Spolupráca s Ruskou federáciou v oblasti prieskumu kozmu

Na základe **protokolu o spolupráci v oblasti rozvoja kozmu**, ktorý podpísalo Ministerstvo obranného, leteckého a kozmického priemyslu Kazachstanu s ruskou agentúrou Roskosmos a Kozmickou agentúrou Spojených arabských emirátov bola vytvorená pracovná skupina, ktorá od apríla 2018 začala pracovať na detailoch spoločných projektov v oblasti kozmického výskumu s využitím infraštruktúry kazašského centra Bajkonur.

Nový kozmický komplex bude uvedený do prevádzky o 3 roky skôr

Minister obranného, leteckého a kozmického priemyslu Kazachstanu B. Atamkulov informoval 18.04., že **spoločný kazaško-ruský projekt výstavby nového kozmického centra „Bajterek“ bude ukončený už v r. 2022**, čo je o 3 roky skôr, ako sa pôvodne plánovalo. Základom nového komplexu je infraštruktúra raketového centra Zenit, ktoré sa nachádza na kozmodróme Bajkonur a bude využívať nosné rakety strednej triedy, ktoré dodá ruská strana. Kazachstan zodpovedá za výstavbu infraštruktúry nového kozmického centra.

Automatizácia colných procedúr

Minister financií KZ B. Sultanov informoval 24.04., že nový proces automatizácie colných procedúr „Astana-1“, ktorý je realizovaný v súlade s pravidlami Eurázijskej ekonomickej únie, prinesie už v tomto rozpočtovom roku dodatočné príjmy vo výške 12 mld. ₸ (30 mil. €) s postupným nárastom na 27 mld. ₸ (67,5 mil. €) v r. 2027. **Problémom systému „Astana-1“ v súčasnosti je však jeho nízka prenosová rýchlosť.**

Ceny v Kazachstane rastú najrýchlejšie spomedzi krajín EEÚ

Miera inflácie v Kazachstane za január-marec 2018 dosiahla 1,8 %, čo je vyššia hodnota, ako zaznamenali hlavní partneri v rámci EEÚ (Rusko 0,8 %, Kirgizsko 1,1 %). Najviac sledované ceny spotrebných tovarov sa pritom v uvedenom období zvýšili v Kazachstane o 2,2 % a v Rusku o 1,4 %. Inflácia nie je podľa všetkého problémom pre Kazachstan; jej hodnota v r. 2017 dosiahla 7,1 % a aj tento rok by nemala prekročiť úroveň 7 %. Ceny pohonných hmôt však rastú dvojnásobným tempom – benzín bol koncom marca 2018 medziročne drahší o 15 %, rovnako aj letná/zimná nafta (+23/24 %), čo by už peňaženka bežného občana mohla výraznejšie pocítiť, nehovoriac o vyšších prepravných nákladoch firmám.

Dohoda o zóne voľného obchodu s Izraelom

Prvé kolo rokovaní k dohode medzi EEÚ a Izraelom o zóne voľného obchodu sa uskutočnilo v Moskve 27.04. (aj za účasti kazašských expertov), na záver ktorých bol podpísaný dokument o ďalšom postupe a formáte prípravy predmetnej dohody. V rámci prvého kola rokovaní bolo posúdené široké spektrum otázok regulácie obchodu, vrátane opatrení na ochranu trhu, pravidiel stanovenia pôvodu tovaru, colnej spolupráce, spôsobu riešenia sporov, sanitárnych a fyto-sanitárnych opatrení, technických bariér obchodu a verejného obstarávania. Druhé kolo rokovaní k novej dohode sa uskutoční na jeseň t.r.

6. Dôležité výstavy a konferencie v teritóriu (máj 2018)

Astana Economic Forum

Názov konferencie “New Eurasia: Enhancement of Trade and Investment from Shanghai to London”

Termín konania: 17.05.-18.05.2018

<http://forum-astana.org/en/>

BUILD Astana

20. ročník medzinárodného veľtrhu – stavebníctvo, interiéry

<https://www.astanabuild.kz/ru/>

Termín konania: 16.05.-18.05.2018

Miesto: Astana, výstavné centrum KORME

<https://www.astanabuild.kz/ru/>

KIHE Almaty

20. ročník medzinárodného zdravotníckeho veľtrhu

<https://www.kihe.kz/ru/>

Termín konania: 16.05.-18.05.2018

Miesto: Almaty, výstavné centrum KCDC ATAKENT

Zoznam účastníkov výstavy KIHE Almaty 2018:

<https://www.kihe.kz/ru/vystavka/spisok-uchastnikov/2018>

KADEX Astana

5. ročník medzinárodnej výstavy obranného priemyslu

<http://www.kadex.kz/eng>

http://www.astana-expo.com/cz/KADEX%202018_ENG.pdf

Termín konania: 23.05.-26.05.2018

Miesto: Astana, výstavné centrum KORME

Na veľtrhu sa bude prezentovať 294 firiem (98 zo zahraničia) z 26 krajín sveta

INTERFOOD Astana

20. ročník medzinárodného potravinárskeho veľtrhu

<https://www.interfoodastana.kz/ru/>

Termín konania: 29.05.-31.05.2018

Miesto: Astana, výstavné centrum KORME

Zoznam účastníkov výstavy INTERFOOD Astana v r. 2017:

<https://www.interfoodastana.kz/ru/vystavka/spisok-uchastnikov/2017>

Zdroj: Government KZ, Kazinform, Zakon KZ, Akorda KZ, Kapital KZ, 24 Chabar, Forbes KZ, Finprom KZ, Informburo KZ, Strategy 2050KZ, Kazpravda, Tengrinews, Energyprom KZ, Kazakhstan Today, Kaznews, Astana Times, Ranking KZ, Ministerstvo zahraničných vecí KZ, Ministerstvo energetiky KZ, Zona KZ, Výbor pre štatistiku KZ, Ministerstvo národnej ekonómie KZ, Ministerstvo financií KZ

Spracoval: Ján Galoci, radca

Astana, 03.05.2018